

**Силабус курсу «Теорія і методологія формування інформаційного суспільства»
2020–2021 навчального року**

ОР Бакалавр

Назва курсу	Теорія і методологія формування інформаційного суспільства
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства та бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
Викладачі курсу	Крохмальний Роман Олексійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри бібліотекознавства та бібліографії
Контактна інформація викладачів	roman.krokhmalnyi@lnu.edu.ua, http://kultart.lnu.edu.ua/employee/krokhmalnyj-roman-oleksijovych, м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	• щосереди, 13.00-13.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 18) • для онлайн-консультації треба попередньо звернутися до викладача з листом на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/teoriia-i-metodolohiia-formuvannia-informatsiynoho-suspil-stva
Інформація про курс	Курс передбачає вивчення теоретичних та методологічних особливостей формування інформаційного суспільства, осмислення інформаційних явищ в контексті суспільних процесів. Специфіка навчальної дисципліни в синхронності актуалізації досліджуваного процесу, мета – спробувати сформувати динамічне розуміння ролі інформації як сучасної змістоутворюючої константи.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Теорія і методологія формування інформаційного суспільства» є вступною нормативною дисципліною зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для освітньої програми 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в I семестрі в обсязі 2 кредити, в II семестрі – 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	МЕТА курсу зумовлена потребою познайомити студентів з основними особливостями теорії та методології вивчення сучасних суспільних інформаційних процесів, з особливостями їх організації та планування, розуміння впливу інформації як явища глобального і такого, що стає визначальним в умовах формування особливого типу суспільства, сформувати системне усвідомлення ролі інформації як сучасної соціально значущої константи. Основні завдання курсу: – спроба сформувати усвідомлене розуміння інформаційних явищ, їх видозміни у процесі еволюції людського суспільства; – розкрити закономірності формування впливу інформації на різні види людської діяльності; – вивчення знакових інформаційних явищ, сучасних глобалізаційних процесів і тенденцій, пов'язаних із екстремально швидким зростанням інформаційних технологій Студенти ОР Бакалавр володіють початковими знаннями і лише

	починають опановувати базові знання у своїй професійній сфері, відтак завдання цього курсу зумовлене метою скерувати їхнє фахове зростання з допомогою системного поняттєво-логічного інструментарію.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: Про інформацію. Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12 «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». Закон України http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16 Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіг. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с. Кастельс, Мануель. Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель [Текст] : пер. з англ. / М. Кастельс, П. Хіманен. – К. : Ваклер, 2006. – 230 с. Семиноженко В. Нам потрібно буде трансформувати суспільство телеглядачів в інформаційне суспільство / В. Семиноженко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dt.ua/3000/3760/7026 . Додаткова література: Козир М. В. Інформаційна педагогіка як розділ прикладної інформології / М. В. Козир // Освітологічний дискурс. - 2015. - № 2. - С. 141-149. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2015_2_16. Базилевич В., Ільїн В. Інтелектуальна власність / В. Базилевич, В. Ільїн. http://pidruchniki.com/17810409/ekonomika/intelektualna_vlasnist Дадонов О.Г. Державна інформаційна політика і становлення інформаційного суспільства в Україні / О. Дадонов // Страт. панорама. –2002. –№ 1. –С. 166-170. Дайсон Естер. Життя за доби Інтернету: release 2/1 / Естер Дайсон; [переклад з англійського Петро Тарашук]. – К. : Видавничий дім «АЛЬТЕРНАТИВИ», 2002. – 344 с. Данілі'ян, Вадим Олегович. Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз) [Текст] : дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Данілі'ян Вадим Олегович ; Національний аерокосмічний ун-т ім. М.Є.Жуковського "ХАІ". – Х., 2006. – 200 с. Данильян О. Г. Інформаційне суспільство: морально-етичний дискурс / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань // Інформація і право. - 2014. - № 1. - С. 16-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2014_1_4 Дзьобань О.П. Віртуальна реальність суспільства постмодерну як соціокультурне тло соціалізації «людини інформаційної» // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : зб. наук. пр. Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2017. Вип.69. С.69-76.. Дубов Д. В. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіг. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с. Жуков Є. В. Інформаційне суспільство як новий етап цивілізаційного розвитку політико-правовий аспект / Є. В. Жуков // Актуальні проблеми політики : Збірник наукових праць. –

Одеса: Фенікс. – 2011. – Вип. 42. – С. 175-182.

Інформаційна діяльність в правознавстві: монографія / П.Д. Біленчук, О.В. Кравчук, В.Б. Міщенко, Ю.О. Пілюков; Європейський університет управління, безпеки та інформаційно-правових технологій, Фонд наукового і економічного розвитку „Наука і життя”, Хмельницький ЦНТЕІ; – К.: Наука і життя, 2007. –244 с.

Інформаційні ресурси. Словник законодавчої та стандартизованої термінології / НАПН України ; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: П. І. Рогова, Я. О. Чепуренко, С. М. Зозуля, І. Г. Лобановська]. – К. : Нілан-ЛТД, 2012. – 283 с.

Кастельс Мануель. Галактика Інтернет. Екб., 2004. Режим доступу: <http://www.library.fu.ru/files/Kastels.pdf>

Колодюк Андрій Вікторович. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні [Текст] : дис... канд. політ. наук: 23.00.03 / Колодюк Андрій Вікторович ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Інститут журналістики. – К., 2004. – 234 с.

Косих А. І. Підприємництво в інформаційну епоху: реалії і перспективи розвитку / А. І. Косих, Л. Г. Ткаченко // Інтелект. Релігія. Суспільство. – 2007. – № 1. – С.127-129.

Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття [Текст] : матеріали науково-творчої студентської конференції, 10-11 квітня 2001 р. / відп.ред. І. О. Давидова ; Харківська держ. академія культури. – Х. : ХДАК, 2001. – 152 с.

Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії / Д. Лайон // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія / Упорядник В. Лях. – К. : Либідь, 1996. – С. 362-380.

Маруховський, Олег Олександрович. Інформаційне суспільство: теоретико-концептуальні засади [Текст] : навч. посіб. для студ. напряму “Міжнародні відносини” спец. “Міжнародна інформація” / О. О. Маруховський ; Університет економіки та права “КРОК”. – К. : [б.в.], 2007. – 136 с.

Мей К. Інформаційне суспільство. Скептичний погляд / К. Мей; Пер. з англ. –К.: «К.І.С.», 2004. – 220 с.

Ніколас Д.Оцінка інформаційних потреб: методи і технології. – К.: “Аслів”, 1996. –76 с.

Тоффлер Е. Метаморфози влади: знання, багатство і сила на порозі ХХІ віку. М., 2003.

Тоффлер Е. Третя хвиля. М.: АСТ, 1999.

Тоффлер Е. Шок майбутнього. М., 2003.

Чайка І. Ю.Феномен інформаційної єдності: соціально-філософський аналіз [монографія] / І. Ю. Чайка. – Запоріжжя : КСК-Альянс, 2013. – 330 с.

Штанько В.І., Бордюгова Т.Г. Інформаційне суспільство: соціально-філософські проблеми становлення: Навч. посібник – Харків: ХНУРЕ, 2012. –172 с.

Castells M. The Information Age: Economy, Society and Culture: End of Milenium. Maiden (Ma.). – Oxford : Blackwell Publ., 1998.

Castells M. The Information Age: Economy, Society and Culture: The Power of Identity. Malden (Ma.) – Oxford: Blackwell Publ., 1997.

Drucker P. F. Post-Capitalist Society. N.Y.: Harper-Collins Publ., 1995.

Інтернет-джерела.

	http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21CNR=20&Z21ID
Тривалість курсу	150 год. (I семестр 60 год., II семестр – 90 год)
Обсяг курсу	64 годин аудиторних занять. З них у I семестрі: 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 28 годин самостійної роботи, у II семестрі: 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У процесі навчання і засвоєння навчального матеріалу курсу студенти повинні – знати: а) види і періоди розвитку інформації як явища; б) проблеми визначення і риси еволюції концепцій ІС; в) спеціальні методи досліджень інформаційного суспільства як динамічної системи; г) засади побудови сучасної комунікації відповідної галузі знань; е) методологічні особливості роботи в умовах зростання ролі інформації як явища суспільства нового типу. вміти: а) опрацьовувати джерела інформації різного виду; б) у навчальній науково-дослідній діяльності (при написанні курсових, магістерських робіт, наукових статей тощо) послуговуватися основними, притаманними для відповідної спеціальності, методами та концепціями досліджень. в) обирати, пояснювати та формулювати проблему дослідження відповідно до особливостей впливу ІС; г) здійснювати пошук наукової інформації, її оформлення відповідно до методологічних засад; д) вмотивовано обирати методологічну основу при здійсненні роботи з інформаційними явищами; е) аналізувати основні положення концепцій, методологічних пріоритетів в умовах зростання ролі інформації як явища суспільства нового типу.
Ключові слова	Інформаційне суспільство, інформаційні явища, комунікація, моделі інформаційного суспільства, методологія і термінологія інформаційного суспільства.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1. Інформація. Роль інформації в суспільстві Тема 2. Зміни у суспільстві: філософський і практичний виміри Тема 3. Періоди розвитку інформаційних явищ Тема 4. Теорія інформації і її становлення. Тема 5. Інформаційне суспільство: причини і проблема визначення Тема 6. Еволюція концепцій інформаційного суспільства Тема 7. Моделі інформаційного суспільства Тема 8. Спроби зрозуміти і побудувати інформаційне суспільство у глобальному вимірі Тема 9. Інтернет і розвиток інформаційного суспільства Тема 10. Тенденції розвитку ІНТЕРНЕТ (2015-2020 рр.) Тема 11. Культура в інформаційному суспільстві Тема 12. Мистецтво в інформаційному суспільстві Тема 13. Медіамистецтво

	Тема 14. Освіта, роль і модифікації знань в інформаційному суспільстві Тема 15. Соцмережі. Феномен відеоблогу Тема 16. III і майбутнє цивілізації <i>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</i>
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру, підсумковий письмовий контроль знань (тести)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату філософії, соціології, мистецтвознавства, інформаційної справи, наукознавства тощо.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Мультимедійні презентації, лекції, семінари, дискусія, конспект статей із визначеної тематики предмету
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інtranet.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 1 семестр: • практичні: 45% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • самостійна робота: 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • підсумковий письмовий тест: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • Підсумкова максимальна кількість балів 100. 2 семестр: практичні: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • самостійна робота: 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • Іспит (підсумковий письмовий тест): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • Підсумкова максимальна кількість балів 100. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, презентація). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть наслідком їх оригінальних спостережень, аналізу досліджень інших вчених чи власними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, копіювання матеріалів, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, шахрайства чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу(в т.ч. онлайн). Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів

	письмових робіт, які передбачено у межах курсу (у т.ч надсилання виконаних результатів самостійної роботи у відповідний канал навчальної комунікації). Література. Усі джерела, літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надасть викладач виключно з освітньою метою і без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до пошуку і використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного (семінарського) заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільними гаджетами під час заняття з метою, яка не пов'язана із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толерують.
Питання до іспиту.	1. Види і періоди розвитку інформації. 2. Види інформаційної діяльності, які переважають в сучасному суспільстві. 3. Властивості і форми подання інформації та їх вплив на суспільний розвиток. 4. Вплив інформаційних технологій на спортивні досягнення: шкідливі втручання чи допомога? 5. Деніел Белл і його риси «інформаційного суспільства» 6. Етап електронних засобів передачі масової інформації: особливості та проблеми 7. Етап цифрових засобів передачі масової інформації: особливості і проблеми формування суспільства 8. Залежність суспільних процесів від особливостей обміну інформацією 9. Інтерактивне навчання епохи розвитку інформаційного суспільства 10. Інтернет – вплив на розвиток різних сфер інформаційного суспільства 11. Інтернет: технології розміщення, пошуку і адаптації інформації 12. Інформаційна культура і культура періоду інформаційного суспільства 13. Інформаційне суспільство: проблема визначення. Еволюція концепцій інформаційного суспільства 14. Інформація і метаінформація (явище і його дослідники) 15. Й. Масуда і його концепція інформаційного суспільства 16. Клод Шеннон і його теорія інформації 17. Концепція «Інформаційної цивілізації» Е. Тоффлера 18. Культура в інформаційному суспільстві: різні виміри 19. Людина в умовах інформаційного суспільства. 20. Людина і суспільство епохи Інтернет 21. Мануель Кастельс про поняття «інформаційне суспільство» 22. Методи вивчення і прогнозування інформаційних явищ 23. Мистецтво доби розвитку інформаційних технологій: поняття, терміни, явища і стилі. 24. Мобільне та електронне навчання: поширення знань і комунікаційні процеси

	25. Навчальна комунікація у суспільстві інформації 26. Наука в інформаційному суспільстві: особливості, поняття і досягнення. 27. Наукова інформація і наукова картина світу епохи розвитку інформаційного суспільства 28. Недоліки інформатизації суспільства 29. Новітні технології у навчанні: риси і перспективи (ІКТ, «Школа в «хмарі» Сугату Мітри) 30. Освіта, роль і модифікації знань в інформаційному суспільстві. 31. Освітні процеси та їх трансформації в умовах інформаційного суспільства 32. Поняття «Інформація» та «інформаційне суспільство». 33. Порівняльна характеристика поступального розвитку світової цивілізації: інформаційний аспект 34. Пошук інформації в Інтернет як засіб формування інформаційного суспільства 35. Правові особливості впровадження інформаційних технологій в різні сфери життя суспільства: риси явища, приклади його розвитку. 36. Проблеми створення, впорядкування і поширення інформації періоду ЗМІ 37. Провідні риси інформаційного суспільства в сучасних дослідженнях 38. Прогнози футурологів. Перспективи розвитку вивчення і створення інформації. 39. Роль Google у цивілізаційних процесах нашого часу 40. Роль інформації в суспільстві: діахронний (історичний) аспект. 41. Соціальні мережі – поняття, виклики, проблеми 42. Суспільство та індустріалізація інформації 43. Сучасні підходи до розуміння моделі інформаційного суспільства 44. Українські вчені – дослідники інформаційного суспільства. 45. Штучний інтелект. Поняття і природа явища.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.